

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТУРИЗМА“

Приета от ФС (протокол № 12/29.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол № 8/16.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО В ТУРИЗМА“

ЗА СПЕЦ: „Туризъм“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1. ....
(чл. кор. проф. д. и. н. Иван Русев)

2. ....
(ас. д-р Катина Попова)

Ръководител катедра: .....
„Икономика и организация на туризма“ (доц. д-р Георгина Луканова)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина представя, емпирично и аналитично, културно-историческото наследство като ресурс на туризма. На фона на една по-обща представа за същността и съдържанието на българското културно-историческо развитие през вековете се систематизират и аналитично се представят по-известните исторически паметници и обекти в днешните български земи, които могат да се превърнат в главен притегателен център на съвременния български културен туризъм.

Дисциплината има хибриден характер и надгражда знанията, получени от други дисциплини в учебния план на специалността, като насочва към конкретна материя, чието опознаване има не само теоретично, но и практическо приложение в бъдещата специализация на студентите в сферата на туризма, по-специално на българския културен туризъм.

Обучението по дисциплината „Културно-историческото наследство в туризма“ формира в студентите ключови компетентности, по-важните от които са:

1. Личностна – умения за познаване и разсъждаване над собствената си същност, изразяване, разбиране и интерпретиране на позиции и мнения, демонстрация на толерантност;
2. Гражданска – познания за социалните и историческите процеси, културата и народопсихологията на обществото;
3. Културна осведоменост и изява – познаване и разбиране на националните културни изяви, наследство, традиции и продукти на материалното и нематериалното културно наследство.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. УВОД В ТЕМАТА		4	4	
1.1.	Информационните ресурси			
1.2.	Историческите паметници – „носителите” на културното наследство. Видовете паметници според тематичната им класификация			
1.3.	Същност, типология и значение на културното наследство			
1.4.	Нормативна уредба на културното наследство			
ТЕМА 2. КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ ОТ ПРАИСТОРИЯТА, АНТИЧНОСТТА И СРЕДНОВЕКОВИЕТО		4	4	
2.1.	Праисторически обекти и артефакти – състояние на проучванията и съвременно експониране			
2.2.	Античната епоха и нейните следи по българските земи – състояние на проучванията и съвременно експониране			
2.3.	Средновековната България – по-известни паметници и обекти			
ТЕМА 3. КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА ВЪЗРОЖДЕНСКАТА ПРОСВЕТА		4	4	
3.1.	Новобългарската просвета през XVIII–XIX в. – етапи на развитие			
3.2.	Дейците на Българското просвещение			
3.3.	Селища и обекти, свързани с възрожденската просвета			
ТЕМА 4. БЪЛГАРСКИТЕ ВЪЗРОЖДЕНСКИ ЦЪРКВИ И МАНАСТИРИ		5	5	
4.1.	Българската възрожденска църква – основни насоки на развитието			
4.2.	Манастирите през XVIII–XIX в. – особености на архитектурата			

4.3.	Църковно-националните борби на Българското възраждане – дейци, етапи, резултати			
ТЕМА 5. ВЪЗРОЖДЕНСКОТО ИЗКУСТВО		3	3	
5.1.	Възрожденските занаяти – основни понятия			
5.2.	Развитие на архитектурата през епохата – школи, строители, образци			
5.3.	Възрожденското зографство – школи, представители, шедьоври			
5.4.	Възрожденската дърворезба – школи, майстори марангози, шедьоври			
5.5.	Другите изящни изкуства на епохата и техните образци днес			
ТЕМА 6. МУЗЕИТЕ НА ВЪЗРОЖДЕНСКАТА ЕПОХА		3	3	
6.1.	Видове музеи			
6.2.	Музеи селища			
ТЕМА 7. КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА БЪЛГАРСКОТО ВЪЗРАЖДАНЕ И СЪВРЕМЕННИЯТ ТУРИЗЪМ		3	3	
7.1.	Българската възрожденска култура като тип култура. Нейните европейски измерения			
7.2.	„Туристическата карта” на възрожденското културно наследство. Изготвяне на туристически маршрути, свързани с епохата			
7.3.	Нематериалното културно наследство като част от съвременния туристически продукт на дестинация България			
ТЕМА 8. КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА МОДЕРНАТА БЪЛГАРСКА ДЪРЖАВА (ДО СРЕДАТА НА ХХ В.)		4	4	
8.1.	Културни политики. Постижения на модерната българска култура. Представители			
8.2.	Музеи и обекти, представящи периода			
8.3.	Туристически маршрути			
8.4.	Културното наследство като елемент на комплексния туристически продукт			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Семестриален тест	1	40
1.2.	Изготвяне на курсова работа по зададена тема	1	60
Общо за семестриалното оценяване:		2	100
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	80
Общо за сесийното оценяване:		1	80
Общо за всички форми на контрол:		3	180

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Русев, И. Български възрожденски църкви и манастири. Кратък лекционен курс и семинариум. Варна, 2000.
2. Русев, И., В. Плетньов. История на Варна. Т. II (VII в. – 1878 г.). Изд. „Славена” – Варна, 2012.
3. Русев, И., Ковачев, Г. Манастирската общност Света гора Сливенска и районът ѝ през XII–XVII в. Издателство „Фабер” – В. Търново, 2011.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Бербенлиев, П. Архитектурното наследство по българските земи. С., 1987.
2. Българската архитектура през вековете. Авторски колектив. С., 1982, с. 153–181.
3. Василиев, А. Български възрожденски майстори – живописци, резбари, строители. С., 1965.
4. Генчев, Н. Българската възрожденска интелигенция. С., 1991.
5. Генчев, Н. Българската култура XV–XIX в. Лекции. С., 1988.
6. Генчев, Н. Българското възраждане. С., 1995.
7. История на България. Т. IV, С., 1983.
8. История на България. Т. V (Българско възраждане XVIII – средата на XIX век). С., 1985.
9. История на България. Т. VI (1856–1878 г.). С., 1987.
10. Коева, М. Паметници на културата през Българското възраждане. Архитектура и изкуство на българските църкви. С., 1977.
11. Мавродинов, Н. Изкуството на Българското възраждане. С., 1957.
12. Нешев, Г. Български довъзрожденски културно народностни средища. С., 1977.
13. Радкова, Р. Българската интелигенция през Възраждането (XVIII – първата половина на XIX век). С., 1986.
14. Радкова, Р. Интелигенцията и нравствеността през Възраждането (XVIII – първата половина на XIX в.). С., 1995 г.
15. Стойков, Г., Р. Ангелова. Архитектурата на Българското възраждане. С., 1975.
16. Чавръков, Г. Български манастири. С., 1978.